

Cleopatra Mihăilescu
Tudora Pițilă

art Klett

Limba și literatura română

Caietul elevului
Clasa a III-a

Unitatea tematică 1. De ce ne place la școală?

1. Textul: titlu, autor, alineate . Prezentarea proprie. Formularea unei păreri. Folosirea ghilimelelor..... 6 – 8
Text-suport: *Prima zi de școală*, după Cezar Petrescu
2. Dialogul. Componentele dialogului. Reguli de vorbire eficientă. Formularea de întrebări și de răspunsuri. Scrierea corectă a cuvintelor *sa/s-a, sau/s-au*. Semnul *două puncte (:)*.....9 – 13
Text-suport: *La școală, dar nu rămânem acolo*, după Marin Sorescu
3. Personajele unei întâmplări. Propoziția. Semne de punctuație. Scrierea corectă cu *î/ă*. Înțelesurile unui cuvânt 14 – 16
Text-suport: *În clasă*, după Andrew Clements
4. Recapitulare 17
5. Evaluare sumativă 19

Unitatea tematică 2. Ce știm despre cărți?

1. Textul literar. Textul narativ. Prezentarea unei cărți. Adresarea familiară/politicoasă. Scrierea corectă a cuvintelor *într-una/întruna*. Cuvinte cu aceeași formă, dar înțeles diferit..... 22 – 25
Text-suport: *Matilda*, după Roald Dahl
2. Textul în versuri. Strofa. Versul. Formularea unei solicitări. Scrierea corectă a cuvintelor *numai/nu mai*. 26 – 28
Text-suport: *În bibliotecă*, de Ana Blandiana
3. Textul nonliterar. Tipuri de litere. Prezentarea unui produs propriu. A cere și a oferi informații. Scrierea corectă a unor cuvinte..... 29 – 32
Text-suport: *Povestea unei cărți*
4. Recapitulare 33
5. Evaluare sumativă 35

Unitatea tematică 3. De unde vine toamna?

1. Delimitarea textului în fragmente logice. Așezarea unui text narativ în pagina caietului. Scrierea corectă a cuvintelor *fii/nu fi* 38 – 40
Text-suport: *Casa păpușii*, după Titel Constantinescu
2. Textul narativ în versuri. Descrierea unei ființe. Așezarea în pagină a unui text în versuri. Propoziția. Intonarea propozițiilor. Punctele de suspensie 41 – 44
Text-suport: *Balada unui greier mic*, de G. Topîrceanu
3. Recapitulare 45
4. Evaluare sumativă 47

Unitatea tematică 4. Când mergem la colindat?

1. Formularea unei idei principale. Planul simplu de idei. Cuvântul – parte de vorbire. Scrierea corectă a cuvintelor *la/l-a* 50 – 53
Text-suport: *Când Moș Crăciun a căzut din cer*, după Cornelia Funke
2. Formularea unei idei principale. Planul simplu de idei. Scrierea corectă a cuvintelor *ia/i-a și iau/i-au*. Părțile unei compuneri 54 – 58
Text-suport: *În Ajunul Anului Nou*, după Fănuș Neagu
3. Înțelegerea unui text în versuri. Realizarea unei invitații 59 – 60
Text-suport: *Colinde, colinde*, de Mihai Eminescu
4. Recapitulare 61
5. Evaluare sumativă 63

Unitatea tematică 5. Cum arată iarna?

1. Dialogul. Inițierea unui schimb verbal. Transformarea unui dialog în povestire. Intuirea claselor morfologice (substantivul). Scrierea corectă a cuvintelor *nea/ne-a* 66 – 68
Text-suport: *Săniuța*, după Claudia Groza
2. Transformarea dialogului în povestire. Intuirea numărului și a genului substantivului. Scrierea corectă a cuvintelor *neam/ne-am*. Despărțirea în silabe a cuvintelor care conțin grupurile *ee, oo, ii, cc* 69 – 72
Text-suport: *Omul de zăpadă*, după Hans Christian Andersen
3. Recapitulare 73
4. Evaluare sumativă 75

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare

- 1.1. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil
- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare
- 1.3. Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate
- 1.4. Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare
- 1.5. Manifestarea unei atitudini deschise față de comunicare în condițiile neînțelegerii mesajului audiat

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

- 2.1. Descrierea unui obiect/a unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu
- 2.2. Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului
- 2.3. Prezentarea unei activități realizate individual sau în grup
- 2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme
- 2.5. Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog

3. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare

- 3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare
- 3.2. Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit
- 3.3. Formularea unei păreri despre o povestire/personajele acesteia
- 3.4. Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia
- 3.5. Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit
- 3.6. Aprecierea valorii cărților

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

- 4.1. Aplicarea regulilor de despărțire în silabe la capăt de rând, de ortografie și de punctuație în redactarea de text
- 4.2. Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal
- 4.3. Realizarea unei scurte descrieri ale unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin
- 4.4. Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/trăite
- 4.5. Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei

Unitatea tematică 6. Spre ce țărâhuri ne aventurăm?

1. Povestirea scrisă a unui fragment. Comunicarea prin imagini. Despărțirea în silabe la capăt de rând. Redactarea unui dialog..... 78 – 81
Text-suport: *Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă*, după Michael Ende
2. Povestirea scrisă a unui fragment. Factori care îngreunează comunicarea orală. Utilizarea e-mailului în comunicare. Scrierea corectă a cuvintelor săi/să-i. Sunetul și litera, vocale și consoane 82 – 85
Text-suport: *George și cheia secretă a Universului*, după Lucy și Stephen Hawking
3. Elemente reale/elemente imagine într-o povestire. Cuvinte care țin locul unui substantiv (pronume personale); pronume personale de politețe. Intuirea claselor morfologice (număr, gen). Adresarea politicoasă. Pronunția și scrierea corectă a pronumelor care încep cu e și a unor forme ale verbului a lua..... 86 – 88
Text-suport: *Emil și trenul spre Berlin*, după Erich Kästner
4. Recapitulare 89
5. Evaluare sumativă 91

Unitatea tematică 7. Cum arată alaiul primăverii?

1. Povestirea scrisă a unui text. Adjectivul. Compunere pe baza unor cuvinte de sprijin 94 – 97
Text-suport: *Legenda ghiocelului* (după o poveste populară)
2. Textul nonliterar. Prezentarea unei activități după un plan. Redactarea unui fluturaș. Modificarea formei unor cuvinte (acordul adjectivului cu substantivul determinat) 98 – 100
Text-suport: *De unde a apărut prima sămânță?*, după dr. Karen James
3. Recapitulare 101
4. Evaluare sumativă 103

Unitatea tematică 8. De ce aș vrea să rămân copil?

1. Relatarea unei întâmplări trăite. Autor – personaj. Cuvinte care exprimă acțiunea, starea sau existența unui obiect (verbul) 106 – 109
Text-suport: *Hoțul*, după Tudor Arghezi
2. Personajele principale ale unei povestiri. Numărul verbului. Pronunția și scrierea corectă a unor forme ale verbelor a fi și a lua. Organizatori grafici. Compunerea după un șir de întrebări 110 – 112
Text-suport: *La Medeleni*, după Ionel Teodoreanu
3. Recapitulare 113
4. Evaluare sumativă 115

Unitatea tematică 9. La ce mă gândesc? Ce simt? Cum mă comport?

1. Formularea ideilor principale ca întrebări sau titluri. Organizatori grafici. Cuvinte cu înțeles opus, formate prin derivare cu silabele ne și in. Grupuri de litere. Cum ortografiem și cum pronunțăm unele cuvinte. Compunere după un plan dat..... 118 – 119
Text-suport: *Dărnicie*, după Mircea Sântimbreanu
2. Mesajul textului: comportamente, atitudini, valori. Argumentarea unei păreri, a unei idei. Scrierea corectă a cuvintelor nu-l, nu-i. Realizarea unui afiș 120 – 122
Text-suport: *Fetița care l-a luat pe NU în brațe*, după Octav Pancu-Iași
3. Recapitulare..... 123
4. Evaluare sumativă..... 125

Unitatea tematică 10. Ce prieteni necuvântători am?

1. Textul care relatează întâmplări trăite. Relatarea unei întâmplări vizionate sau audiate. Scrierea corectă a cuvintelor niciun / nicio..... 128 – 130
Text-suport: *Tomii*, după Adrian Oprescu
2. Mesajul textului. Scrierea corectă a cuvintelor n-am, n-ai, n-au; o dată/odată. Redactarea unei cărți poștale 131 – 132
Text-suport: *Povestea melcului fără casă*, după Adina Popescu
3. Recapitulare..... 133
4. Evaluare sumativă..... 135

Unitatea tematică 11. Cine vine odată cu vara?

1. Textul narativ. Organizatori grafici. Semne de punctuație. Părți de vorbire. Despărțirea în silabe la capăt de rând 138 – 139
Text-suport: *Pădurea fermecată*, după Enid Blyton
2. Textul nonliterar. Scrierea corectă a unor cuvinte. Redactarea unei invitații 140 – 141
Text-suport: *Cum creează scriitorii personajele din cărți*, după Jacqueline Wilson
3. Textul în versuri. Propoziția. Cuvântul. Silaba. Sunet/literă. Redactarea unei compuneri 142 – 143
Text-suport: *Vară*, de Otilia Cazimir

Evaluare finală 144 – 150

Pagina Jurnalului meu de lectură 151

Unitatea tematică

1

De ce ne place la școală?

Ce vom exersa împreună?

- ce este textul;
- cum ne prezentăm;
- cum exprimăm o părere;
- ce sunt propoziția, cuvântul, silaba, sunetul și litera;
- cum scriem cuvintele care conțin grupuri de litere/grupuri de sunete;
- când folosim ghilimelele;
- cum formulăm o întrebare/un răspuns;
- ce înțelesuri au unele cuvinte;
- când folosim semnele de punctuație , . : ? ! –;
- cum povestim oral un fragment/un text.

La final completăm pagina Jurnalului de lectură, vezi pagina 151

Competențe specifice vizate:

1.1; 1.3; 1.4; 1.5; 2.2; 2.3; 2.4; 3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.6; 4.1

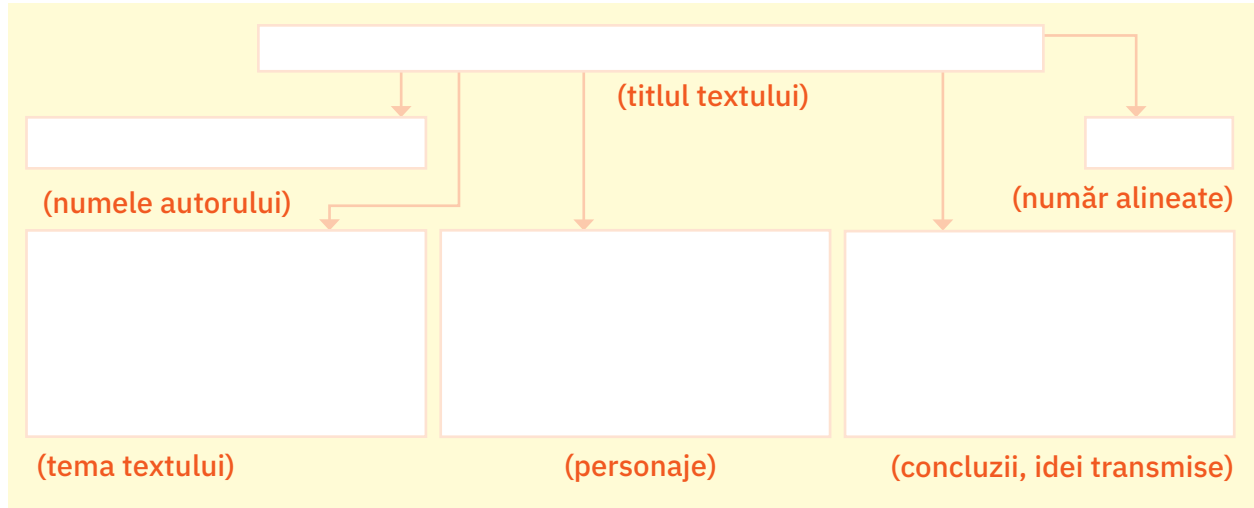
✓ Prima zi de școală, după Cezar Petrescu

- Textul: titlu, autor, alineate
- Prezentarea proprie. Formularea unei păreri
- Folosirea ghilimelelor

Să înțelegem textul

Completează **harta textului** *Prima zi de școală*, după Cezar Petrescu.

Să comunicăm

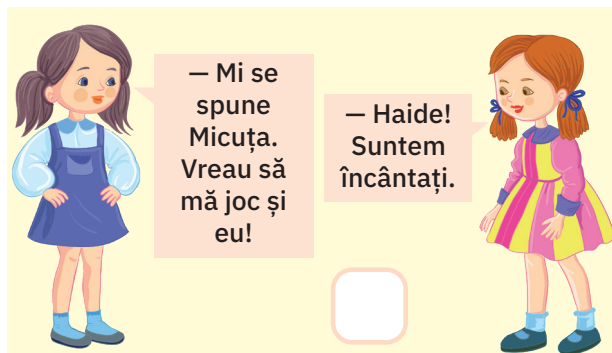
1. Citește fragmentul de mai jos și subliniază prezentarea fetei.

„Nici nu ieșiră bine fetele din casă că o și văzură pe doamna Wisser îndreptându-se către ele împreună cu o prietenă.

— Cum îl cheamă pe micul nostru iepuraș? Întrebă curioasă prietena.

— Mă cheamă Ramona Geraldine Quimby. Am patru ani și sunt sora lui Beezus, răspuse fetița costumată în iepuraș.“ (după Beverly Cleary, *Ramona*)

2. Marchează în caseta din dreptul situației care înfățișează o prezentare proprie corectă. Motivează alegerea făcută.

3. Completează „cartea de vizită“ cu datele tale personale.

Mă numesc _____ . Am _____ ani.
Sunt _____ în clasa _____. Învăţ la şcoala _____
_____ .

4. Cine sunt? Cine ești? Completează tabelul cu date despre prietenii tăi cei mai buni.

Numele și prenumele	Vârsta	Ocupația	Preocupări

Să pronunțăm și să scriem corect

1. Explică folosirea ghilimelelor în situațiile de mai jos.

- „Mătușa Em încetă lucrul și veni la ușă.
– Repede, Dorothea! strigă ea. Fugi în pivniță.“ (Lyman Frank Baum, *Vrăjitorul din Oz*)

- „Cu litere ciudate, întortocheate, era scris pe copertă «Povestea fără sfârșit».“
(Michael Ende, *Povestea fără sfârșit*)

- „Fetița a agățat de poartă o tăbliță pe care a scris: «Nu intrați, câine foarte bun!»“
(Silvia Kerim, *Tăblița*)

2. Formulează câte un enunț în care să utilizezi ghilimele pentru:

- a marca un titlu, o denumire;

- a marca un citat dintr-un text;

- a reda cuvintele unui personaj, rostite în gând.

- Dialogul. Componentele dialogului. Reguli de vorbire eficientă
- Formularea de întrebări și de răspunsuri
- Scrierea corectă a cuvintelor *sa/s-a, sau/s-au*
- Semnul *două puncte (:)*

Să înțelegem textul

1. Completează enunțurile cu informațiile potrivite.

- Textul „La școală, dar nu rămânem acolo“, după Marin Sorescu, este _____.
- Orice text are un _____, un _____, mai multe _____ și _____.

2. Răspunde la întrebări, folosind informațiile din textul citit.

- Ce cuvinte (obiecte) pot fi asociate termenului „școală“?

- Ce află copiii la școală?

- Ce anunță clopoțelul?

3. Citește textul și răspunde la întrebările de mai jos.

„Emily Vole stătea ghemuită pe canapeaua din camera de zi situată deasupra prăvăliei și citea o carte despre cum să devii detectiv. A oftat, a pus cartea deoparte și s-a uitat la chei. Un detectiv adevărat nu trebuia să-și bată capul cu o grămadă de chei care se încâpățâneau să nu deschidă sertare. Cheile stăteau înșiruite pe fotoliu, iar alături se afla lampa fermecată. Pe vremuri, aceasta fusese în serviciul unei vrăjitoare, dar acum era cea mai înfocată admiratoare a lui Emily.“

(după Sally Gardner, *În coadă de pește*)

- Ce făcea Emily?

- Ce voia ea să devină?

- Cine era cea mai înfocată admiratoare a lui Emily?

4. Redactează, în spațiul dat, întrebările următoare și răspunsurile potrivite acestora, respectând normele de așezare corectă în pagina caietului.

- Unde se afla Emily?
- Ce obiecte se găseau pe fotoliu?

5. Citește textul, apoi rezolvă cerințele de mai jos.

„Doamna profesoară Steg a spus:

— Acest tată uman m-a însoțit în strania mea călătorie în viitor. Acum, înainte să-mi iau la revedere de la el și să vin cu voi, Dinozauri Spațiali, haideți să-i cântăm unul dintre vechile și nenumăratele noastre cântece dinozăurești.

Dinozaurii au cântat un cântec pe șase voci, intitulat *Cum te simți în dimineața de azi când știi ce-ai făcut azi-noapte?*. În toată lumea nu există priveliște mai minunată decât un grup de dinozauri cântând pe mai multe voci.

— Acum, a zis profesoara Steg, eu și noii mei prieteni din Poliția Spațială Dinozauriană vom pleca în Bila-Plutitor Ducătoare-de-Persoane și vom explora Universul, apoi mă voi întoarce în propriul meu timp și voi scrie o carte despre toate acestea.“

(după Neil Gaiman, *Noroc cu laptele...*)

a. Formulează câte o întrebare pentru fiecare dintre răspunsurile următoare:

- Doamna profesoară Steg călătorește în viitor.

--	--

- Aceasta urma să plece cu Dinozaurii Spațiali.

--	--

- Ei au cântat un cântec pe șase voci.

--	--

b. Formulează alte două întrebări în legătură cu textul de mai sus.

Să comunicăm

1. a. Notează, în casete, **V** pentru vorbitor, **A** pentru ascultător și **M** pentru mesaj.

	<p>— Astăzi am învățat cum să redactăm un dialog.</p>	
☐	☐	☐

Să pronunțăm și să scriem corect

1. Încercuiește forma corectă a cuvintelor **sa/s-a** și **sau/s-au**.

- „Judecătorul era un maimuțoi [...] bătrân și impunător prin vârsta **sa/s-a**, prin barba **sa/s-a** și prin ochelarii săi.“ (Carlo Collodi, *Pinocchio*)
- „**Sa/s-a** pornit domnul cu oastea și **sa/s-a** lăsat pe neașteptate asupra turcilor, care se credeau stăpâni pe țară.“ (Alexandru Vlahuță, *Ștefan cel Mare și Vrâncioaia*)
- „Oricum, trebuie să ia o hotărâre: **sau/s-au** să se ducă la școală, **sau/s-au** să rămână locului și să asculte sunetele fluierelor.“ (Carlo Collodi, *Pinocchio*)
- „**Sau/S-au** trezit leneșii din somn. Au privit, **sau/s-au** răsucit, dar nu se simțea niciun abur de mâncare.“ (Vladimir Colin, *Buruiana neagră*)

2. Completează spațiile punctate, astfel încât să crezi enunțuri.

- Elevul s-a _____.
- _____ sa lucrează într-un magazin.
- Copiii s-au _____.
- Mama cântă la _____ sau la _____.
- Andrei s-a _____ cu _____ sa.
- Bunicii mei s-au _____ sau s-au _____.

3. Transformă propozițiile, ca în model.

(Azi) Mihai se plimbă prin parc. → (Ieri) Mihai s-a plimbat prin parc.
Ei se duc la bunici. → Ei s-au dus la bunici.

- Dan se pregătește pentru excursie.

- Dorin și Andrei se antrenează pentru întrecere.

- Ioana și Nicu se întâlnesc la Predeal.

- El se joacă în grădină.

4. Lucrați în echipă. Explicați folosirea semnului (:) în situațiile date.

- Camelia a întrebat-o pe Dana:
– Cum se numește acest joc?

- Andrei și-a pus în ghiozdan multe lucruri: cărți, caiete, penarul, o riglă și cutia cu creioane colorate.

- George a lămurit situația: a fost vorba despre o confuzie de nume.

5. Completează casetele din text cu semnele de punctuație potrivite.

„Bărbatul care nu părea să aibă mai mult de 40 – 50 de ani a zis
 Mi-ar fi plăcut ca trenul să oprească la Buftea Am doi copii
aici unul tehnician altul operator la studioul de filme
Trenul a trecut mai departe. Bărbatul citea denumirile gărilor
Zvoriștea Ploiești Brazi Câmpina Comarnic “
(după Octav Pancu-Iași, *Omul de la fereastră*)

Să ne îmbogățim vocabularul

1. Taie cu o linie intrusul din șirurile de cuvinte date.

- crește, se înalță, se mărește, răsare, se dezvoltă;
- elev, copil, școlar, învățăcel, discipol;
- învățat, educat, memorat, erudit, școlit;
- leneș, puturos, delăsător, cuminte, trândav.

2. Scrie, în caseta alăturată fiecărui enunț, înțelesul cuvântului evidențiat.

Am pe birou un ceas vechi.

Am așteptat-o un ceas pe Ana în parc.

Ne-am văzut la ceas de seară.

Mașina cea nouă a tatei merge ceas.

3. Formulează enunțuri în care să evidențiezi înțelesurile diferite ale cuvântului „ochi“.

4. Scrie cât mai multe cuvinte înrudite cu termenul dat.

<ul style="list-style-type: none"> • învățător → 	

- Personajele unei întâmplări
- Propoziția. Semne de punctuație
- Scrierea corectă cu *î/â*. Înțelesurile unui cuvânt

Să înțelegem textul

1. Marchează în caseta din dreptul variantei corecte de răspuns.
 - Întâmplarea relatată în textul *În clasă*, după Andrew Clements, se petrece într-o zi de:
 - decembrie, geroasă și cu ninsoare abundentă;
 - septembrie, cu soare din plin, briză răcoroasă și cer albastru;
 - octombrie, cu cer înnorat, vânt aspru și ploaie rece.
 - Personajele întâmplării sunt:
 - elevii și profesorii;
 - Nick Allen, colegii săi și profesoara de engleză;
 - Nick Allen și doamna Granger.
 - Nick era renumit printre colegi pentru priceperea de a lansa întrebări:
 - ca să distragă profesorii de la comunicarea temei;
 - ca să afle mai multe informații despre tema lecției;
 - ca să-și câștige reputația de elev silitor.
 - Profesoara Granger nu s-a lăsat păcălită de Nick și i-a dat acestuia:
 - o notă mare;
 - o pedeapsă;
 - o temă suplimentară.

2. Exprimă-ți părerea în legătură cu afirmația doamnei Granger:

„Toate aceste lucruri vor însemna mult pentru tine, pentru că le-ai aflat prin eforturi proprii.“

3. Identifică trăsături pe care crezi că le au cele două personaje, folosind informații din text:

- Nick Allen

Trăsături (părerea ta)	Situații din text pe care te bazezi

- profesoara Granger

Trăsături (părerea ta)	Situații din text pe care te bazezi

4. Completează enunțurile de mai jos cu informațiile potrivite.

- În clasă, după Andrew Clements, este un text _____.
- _____ sau textul narativ cuprinde un șir de întâmplări prezentate în ordinea în care s-au petrecut.
- Un text literar poate fi scris în proză sau în _____.

Să pronunțăm și să scriem corect

1. Bifează doar în casetele din dreptul propozițiilor.

mașina

Cine a venit?

Este seară.

Plouă.

răsturnând scaunul

Bunica era pricepută.

Du-te!

Crina scrie o compunere.

2. Delimitează cuvintele din propozițiile de mai jos, apoi transcrie-le în spațiul dat.

- Mihaiseplimbăpesubscâmbiînfloare.

- Omireasmăîmbătătoarepătrundeprinperdeauafină.

- Pecernusezăreșteniciunfirdenoralbicios.

3. Subliniază doar enunțurile care exprimă:

- o constatare, o informație;
„— Încotro așa de dimineață, Scufiță-Roșie?
— Ia, până la bunicuța! [...] Mama a făcut ieri cozonac. Îi aduc și bunicuței.“
(Charles Perrault, *Scufița-Roșie*)
- o întrebare;
„Cei doi frați au plecat cântând. Lupul s-a trezit.
— Ce e cu gălăgia asta? mârâi el.“
(Serghei Mihailov, *Cei trei purceluși*)
- o mirare, o exclamare.
„Motanul, auzind zgomotul caleștii, sări înainte și rosti:
— Fiți bine-venit, Maiestate, în castelul Marchizului de Carabas!“
(Charles Perrault, *Motanul-Încălțat*)

4. Completează casetele cu *î* sau *â*.

ncet nc ntare hotăr ne nceput
c mp m ine nvins c nt nd

5. Transformă cuvintele, ca în model.

	• a începe → început	a întoarce →
	a întâlni →	a împlini →
	• a coborî → coborât	a hotărî →
	a doborî →	a târî →

6. Încercuiește forma corectă a cuvântului din fiecare pereche.

împodobit – *âmpodobit*
neântregit – *neîntregit*

împînzit – *împânzit*
cântec – *cîntec*

a amărî – *a amără*
âncâlcit – *încâlcit*

Să ne îmbogățim vocabularul

1. Formulează enunțuri în care să evidențiezi înțelesurile diferite ale cuvântului „manual“.

2. Scrie cuvinte înrudite cu termenul dat.

	• cuvânt →